

Samleskinnen

Nr. 2/2014 – Årgang 19

Medlemsblad for Rogaland Elektromontørforening

TARIFFOPPGJØRET 2014

NEI TIL LØSARBEIDERSAMFUNNET

ORGANISASJONSPROSJEKTET

NY REISEFORSIKRING

Samleskinnen

Utgitt av:

Rogaland Elektromontørforening
Lagårdsveien 124

4011 Stavanger

Mandag-fredag 08.00-15.30

Hjemmeside: www.rele.no

E-post: firmapost@rele.no

Telefon:

Stavanger 51 84 04 50

Faks:

Stavanger 51 84 04 80

Leder:

Øivind Wallentinsen: 908 97 703

E-post: wallentinsen@rele.no

Kontomedarbeider:

Olga Kozlova 940 54 269

E-post: firmapost@rele.no

Organisasjonssekretærer:

John Helge Kallevik

Mobil: 908 97 701

E-post:

jhkallevik@rele.no

Egil Willy Kristensen

Mobil: 908 97 702

E-post:

kristensen@rele.no

Annonse:

Ta kontakt med Stavangerkontoret.

Deadline:

Nr. 3-2014 = 25. september

Nr. 4-2014 = 24. november

Nr. 1-2015 = 05. mars

Nr. 2-2015 = 30. mai

I posten ca. 4 uker etter deadline

Ettertrykk med gjengivelse av kilde tillates.

Redaktør: Geir Ove Bernhoff

Mobil nr.: 913 40 240

E-post: geir-ove.bernhoff@caverion.no

Redaksjonen: Arbeidsutvalget

Opplag: 2.200

Forside: Geir Ove Bernhoff

Trykk: Kai Hansen, Stavanger

Leder

Jeg vil begynne denne lederen med forslagene til endring av arbeidsmiljøloven fra Regjeringen. Forslagene er i tråd med hva Regjeringspartiene og støttepartiene, da spesielt Venstre lovet i valgkampen.

Forslaget om å åpne for midlertidige ansettelser på generelt grunnlag (mellom 9 og 12 mnd) mener jeg er ett stort skritt tilbake for arbeidstakerne. Arbeidsministeren og hans sympatisører argumenterer med at da vil vi få flere folk i arbeid og flere får prøvd seg. I tillegg hevder han at det store flertallet som i dag blir ansatt midlertidig blir fast ansatt etter en periode, samt at med en slik endring så vi risikoen med å ansette reduseres. Arbeidsministeren ser med denne argumentasjonen bort fra mengder med internasjonal forskning. Påstanden fra Arbeidsministeren om at de fleste av de som er midlertidig ansatte får fast ansettelse etter en tid underslår det faktum at det er under dagens lovtekst. Forskning viser at med lettere anledning til å ansette midlertidig stiger antall arbeidstakere som er midlertidig ansatt på bekostning av faste ansettelser, antall jobber øker ikke og det blir vanskeligere å få en fast jobb. Ca 10% av arbeidsstyrken i Norge er i dag ansatt midlertidig på tross av ett brukbart regelverk. Med ett så stort antall burde det vært tilstrekkelig med muligheter for de fleste. Forskningen viser også at midlertidig ansatte er mer utsatt for ulykker enn andre. Bedrifter med beskjedne krav til ansattes kompetanse kan muligens dra nytte av en slik liberalisering. Hvis mange bedrifter satser på flere midlertidige ansatte vil det svekke bedriftens evne til utvikling, nyvinning og nyskapning, og vår internasjonale konkurranseevne svekkes dermed. I tillegg viser det seg at produktiviteten også synker med økt bruk av midlertidig ansatte. Med det som bakteppe kan man lure på hvorfor mange arbeidsgivere står skulder ved skulder med Arbeidsministeren om disse endringene. En slik omlegging vil også svekke fleksibiliteten i arbeidsmarkedet da de som er fast ansatte ikke vil bytte jobb når de må gå over i en midlertidig stilling. Hvis forslaget om enklere adgang til midlertidige ansettelser blir en del av AML så vil ikke risikoen med ansettelser reduseres slik det hevdes. Det som er fakta er at risikoen er den samme, men det vil da være arbeidstakerne som bærer risikoen.

Forslaget om lengre daglig- og ukentlig arbeidstid og mer helgearbeid mener jeg taler for seg. Det er verken familievennlig eller ett gode for arbeidstakerne. Her må vi huske på at bedriftene kan pålegge de ansatte lengre dager og mer helgearbeid, det er ikke bestemmelser som vil gjøre det enklere for den ansatte å jobbe når man selv vil, slik det tidvis kan oppfattes i den offentlige debatten. Forskning viser at lange arbeidsdager og lite fritid fører til utstøting av arbeidstakere med helseproblemer, økt fare for sykdom og økt dødelighet.

Forslaget om å begrense forbundet/LO's rett til å godkjenne arbeidstidsordninger som går utover lovens begrensninger er ett direkte angrep på fagbevegelsens makt og innflytelse i arbeidslivet. Arbeidstilsynet vil få utvida godkjenningsfullmakt slik at arbeidstilsynet kan overprøve forbundet/LO. Argumentene som blir brukt er at det er noen få søknader om arbeidstidsordninger som er avslått. Avslagene er så vidt jeg kjenner til begrunnet utfra at arbeidstidsordningene ville vært for belastende. Det vi må huske på ved alle utvidelser av arbeidstiden er at arbeidstakerne skal kunne stå gjennom ett helt arbeidsliv. I tillegg skal det være litt igjen slik at arbeidstakerne har muligheten til et godt liv når de går

forts. side 3

Innhold

Lederen har ordet	2
Redaktørens hjørne	3
Tariffoppgjøret 2014	4 – 5
Demokratiet råtner på rot	6
Å endre en tariffavtale...	7
Er din klubb godt forberedt til å møte i forhandlinger?	8 – 9
Overrekkelse av vervepræmie til Anne Beathe Vargervik, EL & IT Klubben i Aibel	9
Videreutvikling av EL & IT Forbundet	10 – 11
Nei til løsarbeidersamfunnet	12 – 13
Stor oppslutning på 1. mai i Stavanger	14 – 15
1. mai feiring – Haugesund	16
Tariffoppgjøret 2014 – Møter for tillitsvalgte i Haugesund og Stavanger	17
EU 10 år etter øst-utvidelsen	18 – 20
Tariffavtale for lærlinger	21
Møter for lærlingene	22
Ungdomskurs – Brei deltakelse fra ungdommen	23
Engasjerte medlemmer på kurs	24
Stafettpinnen	25
Dagskonferanse om kompetanseutvikling	26 – 27
Rogaland Elektromontørforening inviterer til medlemsmøter	27
Tariffavtalen gjort gjeldende ved Norsk Fiberoptikk Dalane AS	28
Streikebryteri er noe svineri	29
Reiseforsikringen som er tilknyttet medlemskapet i EL & IT forbundet	30 – 31
Rapport fra utvalgene	32 – 34
Grillparty!	34
Arbeid i utlandet	35
Permisjon for de som har barn	35
Det nye styret i Rogaland Elektromontørforening	36

Redaktørens hjørne

Velkommen til sommerens utgave av Samleskinnen, tidsnok til å kunne ta med bladet til en interessant lesestund under en palme, i skjærgården eller hvor du enn måtte tilbringe din velfortjente ferie.

Vi er inne i en endringens tid, hvor høyrekreftene er på fremmarsj og hvor mørke skyer truer våre hardt opparbeidede rettigheter og arbeidervern. Vår nye blå-blå regjering har foreslått endringer i Arbeidsmiljøloven som vil få dramatiske følger for vår arbeidshverdag og sette oss langt tilbake i historisk tid. Dette kan du lese om i artikkelen «Nei til løsarbeidersamfunnet».

Det sentrale tariffoppgjøret er nå i havn med et godkjent resultat. Øivind Wallentinsen som sitter i det sentrale forhandlingsutvalget drar oss i dette bladet gjennom det endelige resultatet.

Selv om vi fikk et ja-flertall og en oppslutning på rett over 50 % på landsbasis, har vi ikke mye å rope hurra for i Rogaland. I Rogaland endte vi opp med en svarprosent på 42 %. Vi kan da spørre oss selv om vi da i det hele tatt ønsker å beholde uravstemningene slik som de er i dag?

Når det sentrale forhandlingene nå er over er på tide å møte bedriften med våre lokale krav. I denne utgaven av Samleskinnen har vi en artikkel som vil hjelpe dere på vei med disse forhandlingene.

Når ferien nå står for døren har vi i denne utgaven tatt for oss den nye reiseforsikringen og de nye reglene som gjelder dersom du skulle bli syk i ferien.

Alt dette og mye mer kan du lese om i denne utgaven av Samleskinnen.

Med dette ønsker jeg alle lesere en spennende lesing og en riktig god sommer!

Geir Ove Bernhoff

Fagforeningens styrke, er din sikkerhet!

Fra side 2

over i pensjonistenes rekke. Arbeidsministeren ser helt vekk fra at de aller fleste søknadene om arbeidstidsordninger, som de lokale parter søker om, blir godkjent. Videre sier Arbeidsministeren at han har snakket med mange av de arbeidstakerne som har fått avslag, men han har tydeligvis ikke snakket med det store flertallet som har fått arbeidstidsordningene godkjente.

Avslutningsvis forsterker Regjeringen inntrykket om at de vil svekke fagbevegelsens makt og innflytelse i norsk arbeidsliv med forslagene om å fjerne kollektiv søksmålsrett og åpne for unntak fra likebehandlingsprinsippet.

Vi må snakke med politikere slik at Stortingsflertallet avviser disse forslagene. I tillegg må fagbevegelsen ta i bruk de maktmidler som er tilgjengelig maktmidler i kampen for medlemmenes/ arbeidstakernes rettigheter og interesser. En samla fagbevegelse må slå tilbake mot en arbeiderfiendtlig Regjering.

Det er snart sommerferien for de fleste av oss, bruk den godt, lad "batteriene" slik at vi alle er klare til å ta fatt på viktige oppgaver når høsten kommer. Jeg ønsker dere en riktig god sommer.

Øivind

Av Øivind Wallentinsen

Forhandlingene på Landsoverenskomsten for elektrofagene (LOK) ble gjennomført i slutten av april måned og det ble oppnådd et forhandlingsresultat. Det var et enstemmig forhandlingsutvalg som anbefalte resultatet for medlemmene.

Medlemmene stemte også ja i uravstemningen selv om det var dårlig deltakelse. Det var allikevel over 50 % av de stemmeberettigede som stemte ja til resultatet, noe som var over 90 % av de som avga sin stemme. Her er det bare å si at det er en god del medlemmer og tillitsvalgte som ikke gjør plikten sin når de ikke

leverer sin stemme.

Litt om resultatet, først kan det være lurt å friske opp vedtaket ang. prioritering fra Landstariffkonferansen i Bergen:

Prioritering og oppgjørsform

Landstariffkonferansen for LOK området er opptatt av at det må etableres brede kollektive tjenestepensjonsordninger i privat sektor. Slike ordninger må etableres i tariffoppgjør for å sikre innflytelse for arbeidstakerne.

Et slikt mål nåes best i et samordnet oppgjør. EL&IT Forbundet går inn for å ta en slik kamp ved oppgjøret i 2014.

Dersom oppgjøret i 2014 gjennomføres som et forbundsvist oppgjør eller at det på andre måter er et rom for forhandlinger på den enkelte overenskomst er følgende områder innenfor Landsoverenskomsten i prioritert rekkefølge:

1. Heve 3A lønn ved å overføre verdi fra 3E.
2. Forbedre § 9 særlig rotasjonsordninger på landanlegg.
3. Forbedring i § 4 A, C og D samt Akkordtariffen.

Forhandlingsutvalget har fullmakt til å beslutte endelig omfang og innhold i kravdokumentet som fremmes ved forhandlingene i 2014 på grunnlag av vedtak fattet på konferansen.

Da LOs representantskap vedtok at årets oppgjør skulle forhandles forbundsvist, stod vi igjen med vår hovedprioritering om å heve LOK § 3A lønna ved å overføre verdi fra bedriftsinterne tillegg i §3E. Naturlig nok ble kravet som var prioritert som nr. 1 viet mest oppmerksomhet under forhandlingene. På §3A fikk vi et resultat som er slik at mesteparten av økonomien i oppgjøret ble benyttet på å heve §3A. I tillegg ble det flyttet kr. 3,- fra de bedriftsinterne tilleggene i §3E over på § 3A slik at den nye §3A satsen for fagarbeideren nå er kr. 196,44. Dette er en økning på kr. 9,49 i forhold til satsen av 1. Mai 2013. Dermed er hovedkravet innfridd og i tillegg er det lagt mye "friske" penger på LOK §3A som kommer alle til gode.

Da vi fikk såpass god uttelling på vårt hovedkrav ble konsekvensen at det ble betydelig mye mindre endringer i overenskomsten sett i forhold til andre hovedoppgjør. Resultatet er godt økonomisk, men det er grunn til å ta med i diskusjonene om hovedoppgjør fremover, er dette en utvikling som er bra eller må det være større fokus på å få til endringer i de forskjellige paragrafene i LOK.

På vårt 2. prioriterte krav fikk vi ingen forbedringer, og på det 3. prioriterte kravet fikk vi noen mindre endringer i akkordtariffen for land.

I tillegg er det viktig å trekke frem to resultater ut i fra to uprioriterte krav som vi fikk uttelling på. Det først av disse var et krav om at arbeidstakere som har fått DSB godkjenning skulle ha tillegg i hht. § 3C. Dette kravet ble innfridd og det er viktig sett i forhold til hvor lite det skal være mulig å betale en arbeider som kan jobbe selvstendig.

Videre hadde vi et krav om en seriøs bransje der arbeidsgiverne gikk langt i å komme oss i møte på at det var på sin plass å allmenngjøre Landsoverenskomsten for å forhindre sosial dumping og ha så like konkurransevilkår som mulig bedriftene imellom. Selv om arbeidsgiverne ikke sa seg helt enig er vi kommet et langt stykke fra det standpunktet de tidligere hadde, om at allmenngjøring var i strid med EØS-avtalen og at de ville gjøre det de kunne for å stoppe en allmenngjøring.

Det er sendt informasjon til samtlige som var stemmeberettigta og ny utgave av Landsoverenskomsten vil bli utsendt så snart vi får den fra sentralt hold.

Av: Geir Ove Bernhoff

***Demokratiet er som en muskel. Dersom den ikke brukes vil den visne
ben og forsvinne. Det er du og jeg som er delene i denne maskinen.
For hver del som slutter å virke fungerer maskinen stadig dårligere.
Demokratiet er konstruert slik fordi hver stemme skal bli hørt.
Det er derfor viktig at vi bruker demokratiet og våre demokratiske
rettigheter.***

Den tause majoriteten blir ofte brukt som en støtte for de herskende parter. Slik som den amerikanske presidenten Richard Nixon brukte den tause majoriteten til støtte for Vietnam krigen.

Har vi blitt så sofavarme at det ikke betyr noe samme hva som skjer i vårt demokrati, bare vi får tilfredsstilt våre nærmeste behov? Sannsynligvis ikke, men det er allikevel viktig at vi er til stede og gir beskjed. Det er spesielt viktig i denne tid da vi er inne i en endringens tid. Mye skjer på den europeiske arenaen som presser på vår politiske hverdag her hjemme. Og som vi kan lese om i denne utgaven av Samleskinnen, står vi ovenfor store utfordringer i forhold til de dramatiske forslagene den blå-blå regjering foreslår som endringer av vår arbeidshverdag. Dersom vi ønsker slike endringer velkomne kan vi sitte i ro med god samvittighet. Men dersom vi er i mot dem er det veldig viktig at vi gir høylytt beskjed om dette!

Når vi ser på vår avsluttede ur-avstemning over de sentrale forhandlingene endte vi opp i Rogaland med en svarprosent på **42!** Kan vi som en oppegående fag-

forening være bekjent av et slikt tall? Hva skal vi med ur-avstemning når vi ikke bruker den? Selv om du er fornøyd med oppgjøret er det viktig at du avgir din stemme. Lav deltakelse blir av arbeidsgiverne tolket som lav tilslutning fra EL & IT medlemmene til de sentrale forhandlingene. Klubben, fagforeningen, forbundet er en maskin, et kollegium som er avhengig av at alle deltar. **Det er sammen vi er sterke og ikke den tillitsvalgte alene.** Husk dette, for i denne tiden er det viktig at vi står sammen med den styrken vi har.

*Kan 42 % avga sin
stemme
i uravstemningen!*

Det er viktig å tenke på at folket får det styret som de fortjener!

Å endre en tariffavtale...

Av: Geir Ove Bernhoff

*I utgave 3-2013 av Samleskin-
nen startet vi en ny artikkelse-
rie som går ut på å følge et nytt
tarifforslag, fra det blir unn-
fanget til det blir en bestem-
melse i Landsoverenskomsten.
Forslaget som vi valgte å følge
var kravet om avtale på elektro-
nisk overvåkning. Dette betyr
at bedriften ikke skal kunne
innføre elektronisk overvåkning
før det foreligger en avtale mel-
lom klubb og bedrift.*

Kravet som Rogaland Elektromontørforening sendte over til behandling på Landstariffkonferansen i Bergen lød som følger:

«Bedriften kan ikke innføre elektronisk registrering/overvåkning av bedriftens biler eller annet personlig utstyr før det foreligger en avtale mellom klubb og bedrift. Videre må det innhentes personlig samtykke fra de personene som blir omfattet av registrering/overvåkingen før registrering/overvåkingen kan innføres.

Før en ordning med registrering/overvåkning av personell kan avtales, skal bedriften og de tillitsvalgte diskutere andre mulige alternativer.»

Forslaget ble fremmet av EL & IT Forbundets forhandlingsutvalg i de sentrale tarifforhandlingene ovenfor Norsk Teknologi. Dette kravet har som dere sikkert forstår ingen kostnad i kroner og øre. Kostnaden i forslaget ligger i å innskrenke arbeidsgivernes styringsrett. Dette har vi lang erfaring med at ar-

beidsgiverne har vanskelig for å svelle.

Måten arbeidsgivermotparten møtte kravet på var å komme med et mot-tilbud som ville resultert i en enda dårligere løsning enn det vi har i dag. Ut i fra motstanden EL & ITs forhandlingsutvalg møte i dette forslaget tolket de det slik at vi ikke ville fått dette igjennom uten en streik. Siden dette kravet ikke var blant de topp prioriterte ble kravet etter denne vurderingen droppet.

At kravet ble droppet betyr ikke at kravet er lagt i skuffen til evig tid. Kravet kommer selvfølgelig til å bli fremmet ved et annet oppgjør, og kanskje situasjonen da er mer moden for en løsning. Slik er det med flere av våre nåværende rettigheter. Det måtte ikke bare ett, men flere tariffoppgjør før vi fikk gjennomslag for dem.

Er din klubb godt forberedt til å møte i forhandlinger?

Av: Geir Ove Bernhoff

Med et stort ja-flertall er de sentrale forhandlingene mellom EL & IT Forbundet og Norsk Teknologi er nå ferdige og vedtatt. Det neste som står for døren er de lokale forhandlingene med bedriften. Disse skal være sluttført senest den 15. september 2014.

De sentrale forhandlingene la seg på samme nivå som i frontfagene, nemlig innenfor en ramme på 3,3 %. Siden denne rammen ble innfridd i rene kroner og øre, ga EL & IT Forbundet Norsk Teknologi tilbud om å sløyfe de lokale forhandlingene i år. Norsk Teknologi responderte ikke på dette tilbudet, noe som betyr at det er fritt frem for alle klubbene å forhandle om tillegg og andre goder med bedriftene i år.

Viktig å skrive protokoll

Uansett om klubben kommer til å kreve tillegg eller ei, er det viktig at klubben skriver ny protokoll med bedriften, slik at de nye sentrale justeringene blir tatt inn i protokollen. En ting som da er viktig å påse er at overføringen mellom det bedriftsinterne tillegget (LOK § 3E) blir gjort på riktig måte.

Overføring av 3 kroner

I de sentrale forhandlingene ble det avtalt å heve grunnlønnen med 3 kroner utover det generelle tillegget. Disse 3 kronene skal overføres fra det bedriftsinterne tillegget og legges på grunnlønnen (LOK § 3A). Når grunnlønnen stiger, stiger også de variable tilleggene, slik som fagarbeidertillegget, bas og smuss etc. Av denne grunn har Norsk Teknologi funnet ut at kostnaden med å øke grunnlønnen med kr. 3,- koster mer enn 3 kroner, nemlig kr. 3,36, og har gitt bedriftene beskjed om at de kan trekke mer enn 3 kroner fra det bedriftsinterne tillegget. ***Dette er ikke avtalt i de sentrale forhandlingene, og bedriften har derfor ikke rett på å trekke mer enn 3 kroner!!!*** Det er viktig at klubbene påser at dette gjøres på en riktig måte. Og ikke minst: alle klubbene må lage en skriftlig protokoll på sine lokale lønnsavtaler.

Alt kan forhandles om

Når det kommer til forhandlinger kan vi forhandle om det aller meste. Det trenger ikke bare være ren lønn. Andre ting som vi kan forhandle om er eksempelvis:

- Ekstra feriedager (eksempelvis på inneklemt dager eller i forbindelse med påske og romjul)
- Kjøregodtgjørelse
- Firmabiler
- Vaktordninger
- Overtidstillegg (100 % overtid hele helgen)
- Avtale som regulerer elektronisk overvåkning
- Velferdspermisjoner
- Pensjonsavtaler
- Kursing

Eierforhold til kravene

Husk å planlegge kravene og forhandlingene grundig i forkant. Involver alle medlemmene i prosessen slik at alle får et eierforhold til kravene som klubben stiller. Hold medlemmene jevnlig oppdatert gjennom hele prosessen – når forhandlingsutvalget er i forhandlinger er hele klubben i forhandlinger, og det skal bedriften være klar over!

Skriftlig krav

Forhandlinger med bedriften skal kreves skriftlig. Et-

ter Hovedavtalens § 2-3 punkt 5, har da bedriften plikt til å avholde forhandlingsmøte senest 8 dager etter at klubben har sendt inn skriftlig krav. Det er også viktig at klubben har sendt inn beskjed om hvem som er valgt som forhandlingsutvalg for klubben. Like viktig er det at bedriften har sendt klubben beskjed om deres forhandlingsutvalg. Personene som sitter i forhandlingsutvalgene forplikter dem de forhandler på vegne av. Det betyr at det som forhandlingsutvalget setter sin underskrift på forplikter alle som er omfattet av avtalen.

Tilbakebetaling

Det første klubben må forhandle om er varighet av avtalen, noe som betyr at tilbakebetaling skal skje fra den dagen avtalen gjelder i fra. Det beste er å la den lokale avtalen følge tariffperioden fra 1. mai til 30. april. Uansett hvor lenge bedriften da drar ut forhandlingene skal tilbakebetalingen skje fra den 1. mai samme år. Og selvsagt skal protokollen være skriftlig med underskrift fra begge parter.

Da får jeg bare ønske dere lykke til med de lokale forhandlingene og minne dere på at dere kan få all den hjelp dere trenger fra Rogaland Elektromontørforening, unntatt å stille i selve forhandlingene. Og husk å sende en kopi av den underskrevne protokollen til fagforeningen.

Overrekkelse av vervepremie til Anne Beathe Vargervik, EL & IT Klubben i Aibel

Av John Helge Kallevik

Anne Beathe Vargervik er en aktiv tillitsvalgt som er opptatt av rettighetene i arbeidslivet, både i forhold til Arbeidsmiljøloven og Landsoverenskomsten for elektrofagene.

Torsdag den 10. April 2014 inviterte ungdomsrepresentant Maria Jacobsen medlemmene i EL & IT Klubben i Aibel til medlemsmøte for medlemmene på Kårstø. Medlemmene arbeider på Aibel sin vedlikehold og modifikasjonskontrakten.

Anne Beathe ble den heldige vinner av en Ipad. Dette er vervepremien styret i Rogaland Elektromontørforening har satt opp som premie. En premie som blir trukket ut blant de medlemmene som har vervet nye medlemmer til EL & IT Forbundet og Rogaland Elektromontørforening. Premie blir trukket ut etter 100 nye medlemmer.

Maria Jacobsen (til venstre) overrekker Anne Beathe Vargervik vervepremien

Videreutvikling av EL & IT Forbundet

Av Øivind Wallentinsen

EL & IT Forbundets landsmøte i 2011 vedtok et organisasjonsprosjekt som fikk i oppgave og evaluere forbundet fra topp til bunn med mål om at landsmøtet i 2015 skal vedta de endringene organisasjonen mener er nødvendig. Det har vært engasjert en forsker som har hatt intervjuer med mange medlemmer/tillitsvalgte på forskjellige nivå og utfra det skrevet en rapport om hvordan tilstanden i EL & IT Forbundet oppleves.

Vi har behandlet denne saken, fra sommer 2013 og til skrivende stund, i fagforening på styremøtene, møter for tillitsvalgte og også på årsmøtet. På dette tidspunktet har vi konsentrert oss om de mer overordna forholdene og vi mener det er spesielt 2 saker som må være styrende for den retningen vi skal utvikle forbundet i de kommende årene.

Vi må ha sterkt fokus på at forbundet er til for medlemmene. Generelt vil vi at forbundet skal utvikle seg i retning av at medlemmene får større makt og innflytelse. Det betyr at innflytelsen til klubber, landsomfattende klubber, fagforeninger og landsomfattende fagforeninger må styrkes. Dette vil også bety at hvert enkelt medlem vil måtte bidra for noen i større grad enn i dag, vi ønsker altså å øke andelen av medlemmene som er aktive.

Fagforeningen har sendt inn en god del innspill til prosjektgruppa og jeg skal redegjøre for noen av dem.

Tvistebehandling

– Tvistebehandlingen i forbundet sentralt, her mener vi det er stort rom for forbedringer, noe som også forskningsrapporten slår fast. Når klubb og bedrift ikke blir enige om for eksempel tolkning av tariffavtalen og klubben konkluderer med at de ikke kan gjøre noe mer for å flytte standpunktet til bedriften er siste utvei at klubb og bedrift setter opp en uenighetsprotokoll. Det er noe som forekommer i de fleste klubber/bedrifter med ujevne mellomrom. Behandlingen av disse uenighetene mener vi at kan forbedres betydelig med bla. at

”Rutinene må endres slik at tvistebehandlingen går vesentlig raskere enn i dag. I tillegg må forbundet/forhandlingsavdelingen ha en tett dialog mellom fagforeningen og klubben, som har sendt inn tvisten, under den pågående behandlingen, slik at man

i større grad unngår misforståelser.”

I tillegg til det vi her har pekt på er det sikker også andre forhold som kan forbedres.

Forsikringer

– De obligatoriske forsikringen vi har i forbundet utgjør en stor del av det medlemmene til sammen betaler i kontingent og forsikring. Vi mener det er på sin plass å vurdere om det ikke er mer fornuftig å redusere forsikringspakken til å omfatte: grunnforsikring, kollektiv hjem og fritidsforsikringen (for de som er omfatta av den). For at vi skal få ett så godt beslutningsgrunnlag som mulig er forbundet nødt å gjøre ett forarbeid som viser konsekvensene ved en slik omlegging. I dag har vi jo reiseforsikring og uføre/ektefelle forsikring i tillegg, selv om medlemmene ved innmelding kan reservere seg oppleves de som mer eller mindre obligatoriske. I dette ligger det at vi må få konsekvensene av en slik omlegging på bordet. Hvor mye dyrere blir ordningene når de blir frivillige, endres noen vilkår. Det må også undersøkes om det er mulig å ”lukke” dagens ordning utover minimum for de som har reise og/eller ulykkesforsikring slik at de beholder dagens vilkår og pris.

– Vi har også kommet med noen innspill for å forbedre hverdagen for medlemmer/tillitsvalgte der vi foreslår at det skal være noen rettigheter i forbundet. Vi har pekt på noe områder, men det kan selvfølgelig være at det er andre områder som også må med.

Medlemmer

Alle medlemmer skal ha rett på en juridisk vurdering hvis de blir oppsagt. Rettigheten gjelder uavhengig av hvilket standpunkt tillitsvalgt/klubb/fagforening har tatt i saken.

Alle medlemmer skal få nødvendig hjelp i forbin-

delse med yrkesskader om nødvendig skal saken bli juridisk vurdert.

Alle nyinnmeldte medlemmer skal få tilbud om ett introkurs som avholdes innen 3 mnd. etter medlemmet er innmeldt. Det enkelte medlem har plikt til å bestrebe seg på å delta på kurset. Her må vi også jobbe langsiktig for å styrke hovedavtalen slik at medlemmene har en reell rett til permisjon for å delta på kurs arrangert av forbundet.

Tillitsvalgte

Alle tillitsvalgte skal få tilbud om kurs innen 2mnd. etter de er valgt. Alle tillitsvalgte må bestrebe seg på å delta på minst ett kurs i løpet av det første halvåret de er valgt.

Tillitsvalgte som har vært i funksjon en tid skal ha tilbud om minst 1 kurs i året.

– Medlemsmassen i forbundet fordeler seg blant alle aldersgrupper og det er derfor en god del yngre medlemmer. Vi mener det er viktig å engasjere unge medlemmer på ett tidlig stadie slik at de både får kunnskap om forbundet/fagbevegelsen samt at de kan bidra til at vi som forbund også når ut til de unge medlemmene i større grad enn i dag. De som er unge medlemmer/tillitsvalgte i dag er de som skal bli sentrale tillitsvalgte på sikt og drive forbundet videre derfor er det viktig at de blir engasjert og gitt ansvar/arbeidsoppgaver. For å tilrettelegge at ungdom/yngre medlemmer i større grad blir engasjert og at de kan være med å bidra på flere arenaer enn i dag foreslår vi at:

”Unge tillitsvalgte skal være representert gjennomgående i ”alle” fora i forbundet fra topp til bunn. Representasjonen kan løses både med at unge tillitsvalgte er representanter med fulle rettigheter og/eller som observatører med tale og forslagsrett. Representasjonen skal spres på flest mulig slik at vi bygger opp en bred erfaring blant mange unge tillitsvalgte.”

Økonomi

– Økonomi og kontingenten størrelse. Forskningsrapporten viser at en del er lite tilfreds med nivået på kontingenten. Når det gjelder hvor stor kontingenten skal være så vil vi ikke gå inn i dette spørsmålet på dette tidspunktet. Landsmøtet skal ta stilling til om den sentrale kontingenten fortsatt skal være 1,2 %, den lokale kontingent bestemmes av fagforening/klubb. Selv om vi i vårt innspill har som målsetning at vi skal sette ned kontingenten må vi selvfølgelig se på de fakta som fremkommer før konklusjonen trekkes. Det vi har sendt inn som innspill/forslag er at det må foretas en kritisk gjennomgang om hvordan vi

braker pengene, dette betyr at:

”Det må foretas en kritisk gjennomgang og kutte utgifter som ikke er nødvendige for at vi skal levere gode resultater. Bruken av midler må sees på med kritisk blikk, bruker vi pengene rett, får vi nok ut av pengene, etc. Denne gjennomgangen må gjøres i alle av forbundets ”kasser” og i alle organisasjonsledd. Med bakgrunnen i det som er kommet frem i forskningsrapporten må vi ha en målsetning om å kutte kostnadene såpass kraftig at vi reelt kan diskutere å sette ned kontingenten.”

Dette er første runde med innspill/forslag. Når prosjektgruppa har gjennomgått alle innspill/forslag så vil de sende ut sine anbefalinger. Endelig forslagsfrist til landsmøtet 2015 er 1. Oktober 2014.

Klubber og medlemmer som har forslag til landsmøtet må sende disse til fagforeningen innen 20. September 2014, sendes til wallentinsen@rele.no

Brynjar Selsvold legger frem forslag til organisasjonsprosjektet på EL & IT Rogalands årsmøte

Stor oppslutning i Oslo mot regjeringens nye forslag. Foto: Geir Ove Bernhoff

Arbeidsminister Robert Eriksson hadde snakket med hele 3 sykepleiere som mente at Arbeidsmiljøloven var for rigid. De kunne ikke få arbeide nok helgevakter og derfor meldte de seg ut av Norsk Sykepleierforbund (NSF). På grunnlaget av disse «stakkars» 3 sykepleiernes behov vil arbeidsministeren endre Arbeidsmiljøloven. De 100 000 andre medlemmene i NSF eller de 900 000 i LO ville han slett ikke høre på.

Som det ble advart mot under valgkampen og som de politiske partiene ikke snakket om, var Høyre, Frp og Venstres ønske om å endre norsk arbeidsliv. Dette var noe som sto høyest på dagsorden, og nå vil den blå-blå regjeringen gå lengre enn EU i sine angrep på de lovbestemmelser som verner arbeidstakerne mot grov utnyttelse i arbeidslivet.

Arbeids- og sosialminister Robert Eriksson har bl.a. lagt fram forslag om økt adgang til midlertidige ansettelser, forverring av arbeidstidbestemmelser, økt søndagsarbeid, fjerning av kollektiv søksmålsrett ved ulovlig innleie og undergraving av likebehandlingsprinsippet.

Regjeringen med arbeidsminister Robert Eriksson i spissen, forsvaret dette med at det gir arbeidstakerne mer frihet til å bestemme selv. Dette er et kaldt gufs fra vår mørke fortid som vi i over 100 år har kjempet for å forbedre. På den tiden, nærmere bestemt i 1877, kjempet vi for lovfestet normalarbeidsdag. Høyre var i mot og mente at en lovregulering ville true den individuelle friheten til å bestemme over eget liv og egen tid.

Arbeidsministeren mener endringene vil gi mer fleksibilitet og frihet til de norske arbeidstakerne. Fleksibiliteten betyr at du kan pålegges lengre arbeidsdager, mens friheten betyr at arbeidsgiver slip-

per å gi deg fast jobb og kan i stedet ansette deg midlertidig.

Den 19. juni ble det avholdt en stor demonstrasjon med rundt 75 faner fra hele landet på Johnstorget i Oslo i protest mot regjeringens foreslåtte endringer. Demonstrasjonen ble satt i gang etter et initiativ i fra LO i Stavanger, Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø. «*I fagbevegelsen har vi gått fra å ha lua i hånda til å ha den på hue. Det er der den skal være og det skal vi kjempe for*», var mottoet for demonstrasjonen. Vi ønsker ikke å gå tilbake til et løsarbeidersamfunn, noe som regjeringens politikk peker mot.

Den blå-blå regjeringen vil ha unntak fra EU-prinsippet om likebehandling, noe som vil legge til rette for lønnsdumping i utleiebransjen. De vil også åpne opp for midlertidig ansettelser. Regjeringen mener at dette vil gi funksjonshemmede og ungdom større sjans på arbeidsmarkedet. Alle erfaringer fra EU viser at en økning i antall midlertidige jobber reduserer tilsvarende antall faste jobber. Det betyr at slike endringer ikke gir flere jobber i arbeidsmarkedet. Å skyve ungdom og funksjonshemmede foran seg i denne saken er derfor både feigt og urettferdig. Hvis disse lovforslagene vedtas av Stortinget vil det bli flere løsarbeidere, økt sosial dumping og mer økonomisk kriminalitet.

«*Med disse forslagene er vi på full fart inn i løsarbeidersamfunnet der arbeidsfolk må stå med lua i hånden*», raser LO leder Gerd Kristiansen. Dette er også et brudd med det tradisjonelle 3 parts samarbeidet mellom arbeidstaker, arbeidsgiver og regjering. Tidligere regjeringer har på forhånd invitert inn partene i arbeidslivet i arbeidsgrupper for på forhånd å dis-

Leder i Handel og Kontor, Trine Lise Sundnes mente fleksibiliteten og friheten kun er for arbeidsgiverne og ikke for arbeidstakerne. Foto: Geir Ove Bernhoff

kutere forslag som dette før de sendes ut på høring. Denne demokratiske arbeidsmetoden har den blå-blå regjeringen forlatt. Unio-leder Anders Folkestad kaller fremgangsmåten et bakholdsangrep.

Høyre og Frp vil ha et annerledes Norge. Det vil vi også ha, men ikke på arbeidsgivernes premisser hvor arbeidstakerne og de svake gruppene i samfunnet blir grovt utnyttet i kampen for stadig større utbytte. **Høyre og Frp vil endre bærebjelken i den norske velferdsstaten og det er vi sterkt i mot!**

Oivind Wallentinsen og Øystein Rugland var på plass med fanene fra Rogaland. Foto: Geir Ove Bernhoff

Stor oppslutning på 1. mai i Stavanger

Av: Geir Ove Bernhoff

1 mai i Stavanger
Foto: Geir Ove Bernhoff

Mer enn 4500 møtte opp i byparken denne strålende 1. mai dagen for å høre på appellene fra blant annet dagens hovedtaler Raymond Johansen, Arbeiderpartiet partisekretær. Ungdomsappellen var ved Oda Eikeland Nilsen, mens den internasjonale appellen ble holdt av Jasmina Alic fra Handel og Kontor.

Temaet for 1. mai er «frihet gjennom felleskap». Raymond Johansen minnet tilhørerne om arbeiderbevegelsens felleskapstaker. «Vi vet at vi står sterkere og skaper mest når vi står sammen. At alle får det bedre når ingen er overlatt til seg selv. For du er ikke fri om du ikke har inntekt og mulighet til å forsørge deg selv. Du er ikke fri om du ikke har råd til å ta deg utdanning eller ikke har råd til å bli frisk når du er syk. Vår bevegelse tror på at den viktigste friheten vi har er den vi har i felleskap. Alle skal ha like muligheter. Det er arbeidsbevegelsens hovedbudskap».

Arbeiderbevegelsens frihetsbegrep strekker seg utover landegrensene. Det er viktig å si og mene, og vise engasjement utover landegrensene denne dagen. Det skal arbeiderbevegelsen være stolt over. Vårt internasjonale engasjement er like viktig som før og det må vi aldri, aldri stoppe ved landegrensene. Det viser den forferdelige borgerkrigen i Syria. Hundre-

tusen mennesker er drept. 6,5 millioner mennesker er drevet på flukt. Det er en humanitær katastrofe. 12 millioner er rammet. Jan Egeland i Flyktninghjelpen uttaler at dette er den største humanitære lidelsen i dette årtusen. Det er på tide at vi trapper opp vårt engasjement i forhold til Syria. Ikke kutte i antall flyktninger som Høyre og Frp regjeringen har gjort. Norge kan, og bør gjøre en forskjell. Arbeiderpartiet vil derfor gå inn for én ekstra milliard til den humanitære krisen i Syria.

Globaliseringen gir oss en stor utfordring, nemlig økte forskjeller. Mer åpenhet, økt handel, mer arbeidsinnvandring, har bidratt til å løfte flere land ut av fattigdom. Og de rike landene har fått tilgang på enda billigere varer. Klær, elektronikk og andre varer har blitt stadig billigere hvert eneste år. Arbeidsinnvandringen til Norge er et uttrykk for akkurat det samme. Folk flytter mer på seg enn før. Det har gitt oss arbeidskraft, bygd skoler, drevet sykehus og

Omsorgstjenester. Her på Vestlandet hvor det har vært mangel på arbeidskraft har det vært en viktig forutsetning for vekst. Men det har bidratt til økt konkurranse som har lagt et press på arbeidslivet. Lønn og arbeidsforhold settes under press. Sosial dumping har blitt en del av dagligordene vi bruker. Jeg må si på tross at den rødgrønne regjeringen leverte tre handlingsplaner mot sosial dumping. På tross for at vi økte formueskatten. På tross for at vi økte skatt på kapital. På tross av at vi hadde gratis kjernetid i barnehagene, så har vi ikke greid å stoppe den økende forskjellen mellom folk. Det viser hvor krevende dette er. Derfor, oppe i alt dette, hvor vi ser internasjonalt at forskjellene øker dramatisk, så har regjeringen valgt å kutte på permitteringsordningene. Dette er ideologisk idioti. Fordi dette handler grunnleggende sett om hvilket arbeidsliv vi skal ha. Fra nyttår så ble lønnsplikten til arbeidsgivere ved permitteringer økt fra 10 til 20 dager. Det ble dobbelt så dyrt å permittere. I realiteten betyr det at en arbeidsgiver må betale nærmere 1 månedslønn for en arbeider som ikke jobber. Det uforståelige med regjeringens budsjett er at de velger en doubling av lønnsplikten i en tid hvor en rekke bedrifter går en vanskelig tid i møte.

Vi trenger en skattepolitikk som utjevner forskjeller, ikke øker. Siv Jensen svarer nå hun har blitt spurt om hva hun mest stolt av, svarer da skattekuttene de har innført. Som hun sier, det gir folk frihet til selv å bestemme hva de vil bruke pengene sine til. Hva er så de skattekuttene. For vanlige lønsmottakeren betyr det 3-400 kroner i året, mens det for de rikeste betyr det flere titalls tusen i skattekutt. Dette betyr direkte kutt i velferd for folk. Man ønsker å gi skattekutt til dem som har mest fra før av.

Det andre trekket vi har sett er at de fører en svært umoderne familiepolitikk. Nå måtte de jo gjøre noen med reservasjonsretten, så får vi se hva som skjer der.

*Leder LO Stavanger Rolf Bersås var godt fornøyd med fremmøtet.
Foto: Geir Ove Bernhoff*

*Raymond Johansen var hovedtaler i Stavanger.
Foto: Geir Ove Bernhoff*

Men det har vært kutt i pappaperm, utvidet kontantstøtte, færre og dyrere barnehage. Hvis denne politikken får virke så er det den aller største suksessen med Norge er ikke olje og gass, men kvinnfolk. Det at vi har evnet å ha så mange kvinner i arbeid, som i tillegg betaler skatt. Hvis vi av ulike grunner fører en politikk som fører dette tilbake, så vi det ha stor betydning for vår velferd. Vi trenger fellesskapet for å gi alle kvinner en reel frihet. For vår bevegelse har arbeidet for økt frihet alltid vært grunnleggende. Denne frihet har gitt deg anledning til å bli hva du vil om du ønsker det.

1. mai feiring – Haugesund

Av John Helge Kallevik

Ommund Stokka fra Industri & Energi var hovedtaler i Haugesund.

Foto: John Helge Kallevik

1. mai feiringen i Haugesund var preget av gode tradisjoner med frokost i Visnes, taler ved minnesmerket for 22. juli 2011 og bautaen satt opp til minne om arbeiderlederen Bernhard Hansen.

Tradisjonen tro var vi samlet til frokost i Visnes. Det er historisk sus over Visnes hvor gruvearbeiderforeningen har tatt vare på historien. I direktørboligen er det kafe. Her fikk vi en god start på dagen med god frokost og en appell ved stortingsrepresentant fra Arbeiderpartiet, Hege Haukeland Liadal.

Deretter var det oppmøte med 22. juli minnesmerke som er satt opp sør for rådhuset i Haugesund. Det var god oppslutning ved minnesmerke. AUF sin leder i Karmøy holdt appell til minne om ofrene på Utøya.

Etter det ble det demonstrasjonstog gjennom sentrum og opp til Christina Elisabeth gravlund. Her ble det sang fra Arbeiderkoret Samklang og Haugesund Janitsjar orkester spilte under allsangen.

Her holdt leder i Haugesund Arbeiderparti, Arne Christian Mohn, minnetale til ære for arbeiderlederen og mureren Bernhard Hansen.

På Havnaberg Eldresenter var hovedarrangementet. Her var det stort oppmøte.

Det ble holdt appell av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal. Arbeiderkoret sang arbeidersanger og deltok i allsangen.

Hovedtaler i 2014 var forbundssekretær Ommund Stokka. Ommund holdt en begeistrende tale. Han ble avbrutt av applaus flere ganger under talen.

En del EL & IT Forbundets medlemmer stilte opp under arrangementet.

Tariffoppgjøret 2014 – Møter for tillitsvalgte i Haugesund og Stavanger

Av John Helge Kallervik

I forbindelse med Tariffoppgjøret 2014 ble det innkalt til møter for tillitsvalgte i Haugesund og Stavanger. Møtene var godt besøkt. Leder av fagforeningen, Øivind Wallentinsen, er valgt inn i forbundets forhandlingsutvalg for Landsoverenskomsten for elektrofagene.

Innkalling til møtene ble sendt alle registrerte tillitsvalgte i klubbene.

Møtene ble holdt 15. Og 16 mai 2014.

I Haugesund møtte tillitsvalgte fra Apply Sørco (1), PBS (2), Apply TB Haugesund (2), Helgevold Elektro Haugesund (2), Caverion Haugesund (2), Aibel (2), Sauda Installasjon (1) og Ryfylke Elektro (1), og to fra Rogaland Elektromontørforening. Totalt 16 tillitsvalgte.

Møtet ble avholdt på Haugesund Kommune sitt Kulturhus, Gamle Slakthuset.

I Stavanger møtte tillitsvalgte fra Caverion Stavanger (2), Apply TB Stavanger (2), Aker Solutions MMO (1), Swire Oilfield Services (2), Carlsens Installasjon (2), G4S (2), Cofely Fabricom (2), Sector alarm (1), Rogaland Elektro (2), IKM Elektro (1), Norsk Fiberoptikk Dalane (1), Rønning Elektro (1), HS – Vagle (2), Apply Rig & Modules (1).

Møtet ble avholdt i fagforeningens hus i Lagårdsveien.

Følgende sakliste var sendt ut og ble brukt begge steder:

1. Tariffoppgjøret:

- Informasjon om oppgjøret
- Avstemming på oppgjøret med klubbens oppgaver i den forbindelse.
- Styrets innstilling til oppgjøret
- Lokale forhandlinger
- Statistikk

2. Verving av nye medlemmer

- Verving av lærlinger spesielt
- Verving av elever ved skolebesøk og elever ute i bedriftene (Prosjekt til fordypning)
- Vervepremier

3. Sommerpatruljen i uke 26, 23. – 27. Juni 2014 (byggeplasser og arbeidsplasser)

4. Rogalandskonferansen 17. – 19. Oktober (helg)

5. Kurser i fagforeningen, distrikt og AOF

6. EL & IT Forbundets organisasjonsprosjekt

7. Eventuelle saker.

Hovedsaken var tariffoppgjøret 2014. Protokollen og prioriteringen ble gjennomgått av leder Øivind Wallentinsen. Øivind deltok under forhandlingene. Han orienterte de fremmøtte om det oppnådde resultatet.

Hovedpunktene i oppgjøret:

For første gang ble partene enige om ei ramme for oppgjøret. Det ble enighet om 3,3 %. Heving av grunnlønnen (LOK § 3 A) var prioritet nr 1 ved oppgjøret. Partene ble enige om at kr 3,- skulle overføres fra LOK § 3 E (bedriftsinterne tillegg) til grunnlønnen. Resten på kr 6,49 skulle legges direkte på LOK § 3 A, grunnlønnen.

Målet med en slik heving og flytting er å motvirke sosial dumping og samtidig utligne de lønsmessige forskjeller internt i bedriftene.

Ny LOK § 3 A lønn er hevet til kr 196,44. Offshore lønna er hevet med kr 10,30. Beregningsgrunnlaget for offshore er nå ny LOK § 3 A fratrukket kr 3,- til kr 193,44.

På det andre prioriterte kravet innen LOK § 9 (reisebestemmelsene for anlegg) ble det ikke oppnådd noe som helst. På det tredje kravet inne akkordtariffen var det kun noen små endringer.

DSB Godkjenning – Fagprøve – Fagarbeider tillegget:

Partene ble enige om at fagbrev og DSB godkjenning skulle likestilles for å få fagarbeidertillegg.

Lokale forhandlinger:

Etter at oppgjøret i havn starter de lokale forhandlingene. Det ble tatt en runde rundt bordet hvor klubbene uttrykte hva de hadde tenkt for de lokale forhandlingene. Medlemsmøter vil avgjøre hva som blir de lokale kravene.

Mange har som mål å få avtalt en LOK § 3 E avtale for sine medlemmer.

Avstemming på oppgjøret:

Det ble gjennomgått hvordan en skal få flest mulig av medlemmene til å stemme. Medlemsmøter, møte på arbeidsplasser og brakkene ble også diskutert. Utfordringen er de klubber som har medlemmer spredd utover på mange arbeidsplasser offshore og på landanlegg.

Det er viktig at klubbene og deres tillitsvalgte bruker hovedavtalen som gir rett til å utføre avstemmingen i arbeidstida.

LO sin Sommerpatrulje og kurser:

Fagforeningen oppfordret til å delta på årets Sommerpatrulje i uke 26 (23. – 27. Juni 2014)

Det ble også oppfordret til å søke på kurser både fagforening/distrikt avholder og den toppskoleringen AOF i Norge tilbyr. Invitasjonene sendes tillitsvalgte etter hvert. Tilbudet på AOF kurs finnes på AOFs hjemmeside.

EL & IT Forbundet sitt organisasjonsprosjekt:

Leder informerte om forbundets organisasjonsprosjekt. Det er viktig for alle å diskutere hvilket forbund en skal ha fremover. Dette skal avgjøres på Landsmøtet i 2015. Han tok opp noen punkter som vil skape en del debatt blant annet kontingent, forsikringer og hvordan en skal organisere forbundet lokalt og sentralt.

Av: Geir Ove Bernhoff

De demokratiske rettighetene har blitt kraftig angrepet i denne perioden. Vi snakker da om kutt i lønninger og pensjoner, ensidig uten forhandlinger, sterk reduksjon av trygdeytelser, rasing av arbeidstakernes rettigheter og skattelette for de rikeste. Dette har ført til store protestbevegelser i Europa, noe som ser ut til å gå upåaktet hen hos den regjerende eliten.

For å kunne få en oversikt over hva denne perioden har brakt med seg arrangerte Nei til EU og Fafo 2 konferanse som gjennomgikk utviklingen i EU.

I 2004 var arbeidsløsheten nedadgående i Danmark og selvtilliten var på topp. Danmarks finansminister spøkte livlig med at hvis det fortsetter slik, kan Danmark til slutt kjøpe hele verden. Det samme året ble EU utvidet med 10 østeuropeiske land. I 2007 sluttet også Romania og Bulgaria seg til unionen.

Søren Søndegaard, fra Dansk Folkebevægelse og tidligere medlem i EU-parlamentet snakket om hvilke konsekvenser EU utvidelsen hadde hatt i Danmark.

Regjeringen i Danmark avviste kategorisk at utvidelsen mot øst ville føre til stor arbeidsinnvandring. Etter deres prognoser ville arbeidsinnvandringen knapt dekke Danmarks økte behov for fremtidig sysselsetting. I Polen var arbeidsløsheten på den tiden 20 %, mens lønnsnivået lå på rundt 9 % av EU lønn.

Som dere sikkert vet slo disse spådommene skamkelig feil. Utvidelsen førte til en massiv arbeidsinnvandring fra øst mot vest. Dansk finansministerium spådde at det i 2030 ville være 50 000 arbeidere fra Øst Europa i Danmark. I 2013 var tallet 81 729. England bommet enda mer på disse spådommene. Her ble det spådd at det i løpet av 10 år ville det komme 157 000 arbeidsinnvandrere fra Øst Europa, mens det etter 6 år kom 500 000.

Var disse dårlige spådommene gjort med vilje? Spådommen var gjort av to konsulenter av EU-kommisjonen. Disse arbeidet etter EUs liberalistiske tankegods og ønsket mest sannsynlig å skjønne male utsiktene. EUs ønske var en massiv bevegelse av arbeidskraft slik at de slapp å flytte bedriftene. Dersom deres spådommer hadde vært mer realistiske ville nok

Søren Søndegaard mener at vilkårene i EU-traktaten må endres

Foto: Geir Ove Bernhoff

EU utvidelsen møtt sterk motstand fra arbeiderne i EU. I motsetning til Norge på den tiden, var det mange EU land som ikke innførte tiltak for å kunne møte denne kommende bølgen av nye arbeidsinnvandrere.

Arbeidsinnvandringen hadde ikke vært noe problem dersom de østeuropeiske arbeiderne hadde fått samme lønns og arbeidsforhold som EUs egne arbeidere, men dette syndes det ofte grovt i mot. I tillegg førte finanskrisen til at situasjonen i EU har blitt eksplosiv. Arbeidsløsheten er svært høy. Monopolet på å selge arbeidskraft er blitt borte og lønnen kan presses ned.

EU anbefaler Spania å høyne pensjonsalderen. Og dette i et land som for tiden sliter med en ungdomsledighet på over 50 %. Dette betyr ikke annet en at EU kommisjonen ønsker enda høyere konkurranse på jobbene.

Situasjonen utnyttes også mellom de europeiske landene. I Tyskland hentes det inn polakker som jobber 12 timer dagen for 5 euro i timen. Dette får så bisarre utslag at Hellas har endt opp med å importere olivenolje fra Tyskland! Olivenen høstes av fattige emigranter i Hellas, for så å eksportere råvaren til Tyskland. På moderne fabrikker blir olivenen foredlet til olje av polakker som arbeider for 5 euro timen. Oljen eksporteres så tilbake igjen til Hellas.

EUs liberale arbeidsmarkedspolitikken fremmer arbeidskriminalitet og arbeidstakere på slavekontrakter er et eskalerende problem i Europa.

Søren Søndegaard mener det eneste vi kan gjøre for å få bukt med de eskalerende problemene i EU er å kreve at vilkårene i EU traktaten blir endret til det beste for arbeidsfolkene i EU.

Benedikte Pryneid Hansen, nestleder i Nei til EU tok opp den politiske utviklingen i EU

I en Røde Kors rapport ble krisen i EU betegnet som den verste siden andre verdenskrig. Mange av de verste sosiale konsekvensene av krisen er ikke åpenbare, men vil sannsynligvis få alvorlige langsiktige konsekvenser. Mange nettverk melder om bortføringer, utflyttinger og økt vold hjemme og i gatene. Det er en merkbar økt konkurranse om knappe ressurser blant fattige mennesker, som noen ganger fører til økt intoleranse, rasisme og fremmedfrykt.

«Borgersikkerhetsloven» heter utkastet til en Anti-protest lov som i disse dager innføres i Spania. Dette er først og fremst et angrep på ytringsfriheten, den frie organisasjonsretten og retten til å samle seg. Politivolden i Spania har blitt mye mer vanlig siden protestene startet mot de brutale kuttene som har blitt gjennomført etter finanskrisen. Det finnes klipp av politiet som går løs på mindreårige demonstranter, og som skyter med gummikuler og tåregass etter folk inne på T-banestasjoner og på gata. Fotografering av disse overgrepene har vært et viktig forsvarsmiddel for de spanske demonstrantene. Etter den nye loven blir det ulovlig å ta bilder av politiet. Å spre bilder på nettet kan gi opp til 30 000 euro i bot.

Demokratiske protestaksjoner rettes det også et alvorlig angrep mot. Dette kan straffes med bøter på opptil 600 000 euro. Vilårene som skal ligge til grunn for disse bøkene er vage og generelle. Hva er f.eks. «*alvorlige forstyrrelser på offentlig sted med mange mennesker til stede*»? En kan risikere å få 600 000 euro i bot for en fredelig demonstrasjon dersom en ukjent person starter bråk. Hvem denne personen er betyr ingenting. Det er du som får boken. Det er ikke et ukjent fenomen at sivilt politiet rundt omkring i verden har deltatt i oppvigleri i ulike demonstrasjoner.

Hva skjer i et samfunn hvor ungdommen ikke får ta del i arbeidsmarkedet, hvor de blir kneblet og hvor de ikke får noen svar på de kravene de stiller?

FNs høykommissær for menneskerettigheter, OECD og Europarådet har reagert på forslaget til den nye spanske loven. Å innføre en slik lov i et demokrati som kun er 40 år gammelt er skremmende og farlig.

De økonomiske reformene som skal fremme fordeler og stryke konkurranseevnen for de mest velstående i Europa går ikke fort nok. Den 19.-20. desember 2013 møttes EUs statsledere i Brussel for å drøfte nye tiltak for å påtvinge medlemslandene nye reformer. Mye tyder på at dette dreier seg om å fjerne stillingsvernet, kutt i landenes sosialbudsjetter og skattelette for næringslivet.

Demokratiet sjakk matt?

I disse dager forhandler EU om en ny handelstraktat med USA. **Transatlantic Trade and Investment**

Det skal bli ulovlig å ta bilder av politivold i Spania

Partnership (TTIP), også kjent som Transatlantisk frihandelsområde. Avtalen vil gripe inn i det norske og europeiske demokratiet med å favorisere bedriftenes markedsrett. Som et eksempel kan nevnes at det siste norske tiltaket med å skjule tobakken i butikkene, ville vært ulovlig i henhold til denne avtalen. Dette vil være til skade for tobakkprodusentenes profitt.

Store selskaper har vært dypt involvert i forhandlingsprosessen, i motsetning til folkevalgte politikere. Vilkaene i avtalen har etter beste evne blitt holdt skjult for offentligheten. Etter et massivt press ble ett kapittel av avtalen offentliggjort, mens enkelte andre momenter har kommet frem gjennom lekkasjer.

Dette handler om store selskapers makt til å forme vår politikk, over hodene på våre folkevalgte. Avtalen gir store selskaper rett til å saksøke stater for demokratiske lover som skader deres «fremtidige profitt». Ting som skader deres profitt er arbeidstakerrettigheter, miljølovgivning, forbrukerbeskyttelse osv. Store selskaper fra andre land gis dermed rettigheter til å overkjøre norsk lovverk! For Norge kommer ikke til å bli uberørt av denne avtalen. TTIP avtalen vil føre til nye EU-direktiver som blir innført i Norge via EØS avtalen. Her har demokratiet blitt satt sjakk matt.

Arbeidsmarkeds kriminalitet

Jan-Egil Kristiansen, skattekrimsjef i Skatt Øst, og **Kenneth Henriksen**, Politi i skatte og avgiftsgruppen foreleste om **Arbeidsmarkeds kriminalitetens utvikling etter EU utvidelsen**.

EUs øverste mål er fri flyt av arbeidskraft, varer,

tjeneste og kapital. Dette har blitt omskjermet av en politisk elite, noe som har fått alvorlige konsekvenser for vanlige mennesker. Noen av konsekvensene dette har brakt med seg et fritt leide for en kriminalisering av arbeidsmarkedet.

Arbeidsinnvandringen til Norge har vært større enn alle de andre nordiske landene til sammen. Vi er en velstandssø i et kriserammet Europa. Resultatet av dette er at slavekontrakter og økonomisk kriminalitet brer om seg også i Norge. Vi ser en økt organisering og profesjonalisering av denne kriminaliteten. Kriminaliteten er også mer grenseoverskridende og beveger seg raskt fra distrikt til distrikt.

Privatmarkedet er vanskelig å kontrollere, siden det brukes mye kontanter i dette markedet. Fiktiv fakturering kamuflerer svarte lønninger og arbeidstakernes identitet. For å skjule kriminaliteten brukes ofte «tomme» selskaper uten ansatte. Når politiet tar kontakt med disse møter de ofte «stråmenn» som setter kunden i kontakt med diverse uregistrerte selskaper. Spesielt i malerbransjen er denne virksomheten dominerende. Dette er en bransje hvor de kriminelle styrer hele prosessen fra topp til bånd, og er en bransje som ofte styres av albanere og kosovoalbanere. Vi har i dag for liten kontroll over hvem som er på byggeplassene.

Skattevesenet i Norge stipulerer at skattesvindelen i denne delen av arbeidsmarkedet dreier seg om flere titalls milliarder kroner årlig for Norge. De anslår at den «svarte økonomien» i Norge ligger på 15,4 % av brutto nasjonalprodukt. I Hellas anslås dette til 30 %, i Spania 20 % og i Italia 20 – 35 %.

Tariffavtale for lærlinger

Av Sverre Åge Johnsen

I Samleskinnen vil vi belyse ulike forhold som lærlingene kan komme oppi og ikke minst de mest vanlige sakene vi får spørsmål om. Denne gang ser vi på etablering av tariffavtale for lærlinger i bedrifter uten avtale. Fagforeningen har som mål å organisere lærlinger, ha god opplæring og forberede lærlingene på at de snart er fagarbeidere og det er dem som skal videreføre faget og overta som tillitsvalgte

Mange lærlinger opplever å komme til en bedrift hvor forholdene er ordnet, både når det gjelder tariffavtale, og forhold som SKAL ligge til rette for å ha lærlinger.

Det er ofte store/kjente bedrifter det da er snakk om. Små bedrifter har gjerne ingen tariffavtale i bedriften, og synes heller ikke at arbeiderne skal ha det. Men kan man hindre f.eks. en lærling å opprette en tariffavtale på vår overenskomst (LOK)? Svaret er NEI, så lenge man er lærling, kan man opprette en tariffavtale. De steder i overenskomsten som omhandler lærlinger, skal inngå i tariffavtalen. Med andre ord: **i en bedrift hvor det ikke er tariffavtale mellom arbeidstaker og arbeidsgiver, kan det allikevel opprettes tariffavtale for lærlinger.**

Hovedavtalen mellom LO og NHO regulerer

rettighetene til organiserte lærlinger. Hovedavtalen § 3 - 7 nr 3. heter det: "I tilfeller der bare lærlinger er organisert og ikke bedriftens øvrige ansatte innen bedriftens samme overenskomstområde, kan LO kreve at overenskomstens bestemmelser skal praktiseres i forhold til lærlingene selv om overenskomsten ikke gjøres gjeldende".

Dette betyr at de bestemmelse i over-

enskomsten som gjelder lærlingene kan kreves praktisert i bedriften. Hva kan en tenke seg gjelder lærlingene? Forhold som lønn, godtgjørelse for overtidsarbeid, ansettelse, fagprøve, opplæring, ferie og feriepenger. Som en skjønner så er de fleste forhold også gjeldende for lærlingene.

Alle lærlingene oppfordres til å delta på læringsmøtene.

Møter for lærlingene

Av Svenn Åge Johnsen

Hvert år arrangerer Rogaland Elektromontørforening møter med lærlingene. Her gjennomgår vi hvordan opplæringen i bedriftene skal være, lønns og arbeidsforhold for lærlingene, medlemskap i EL & IT og forsikringene tilknyttet dette og forberedelse til fagprøve.

Alle lærlingene inviteres uavhengig om de er organiserte eller ikke.

I år avholdes læringsmøtene fra den 23. til og med den 25. september og arrangeres på følgende måte:

- Tirsdag den 23. september blir det møte i fagforeningens lokaler Lagårdsveien 124 i Stavanger.
- Onsdag den 24. september avholdes møte

- i Haugesund på Opplæringskontoret for Elektrofag – Austbøvegen, 5542 Karmsund.
- Tordag den 25. september avholdes møte i Sauda, i Sauda Installasjons konferanserom, Skulegaten 4 (nede i kjelleren).

De tillitsvalgte i klubbene oppfordres til å få med seg sine lærlinger på disse møtene.

Markus Hansen inspirerte ungdommene til å ta makten.
Foto: Geir Ove Bernhoff

Brei deltakelse fra ungdommen

Av: Geir Ove Bernhoff

«Ungdommen er fremtiden bører vi stadig, men vi ser ikke mye til dem! Ungdommen skal slippes frem i lyset, skal utdannes og selvfølgelig ha det gøy! Dette kan vi tilby, bare ved noe så enkelt som et ungdomskurs, som er hvor denne informasjonen kommer fra etter bare 1 dags skolering av en ungdomsgjeng! Dette må vi vise frem, vi må ta ansvar og bruke de metodene vi får i hendene og bruke dem.....» .

Dette er et utdrag fra et av svarene på en gruppeoppgave fra ungdomskurset EL & IT Rogaland arrangerte den 24 til 26. april i år. 30 engasjerte ungdommer deltok på kurset. Etter tilbakemeldingene ungdommene ga var trivselsfaktoren høy. «Jeg har stortrives på dette kurset! :-). God variasjon med tale, gruppearbeid, diskusjoner i ringen osv. Dere utfordrer oss til å tenke selv, snakke i forsamlinger og utvikle oss», var tilbakemeldinger vi fikk. Og som tilbakemeldingen peker på ble ungdommen satt i fokus og utfordret til å tenke selv.

På kurset fikk vi også besøk av Markus Hansen, nyvalgt leder i Heismontørenes Fagforening. Markus fortalte ungdommen om heismontørenes 6 måneders ulovlige streik for å verne om sitt fag og fagbrev. Arbeidsgiverne prøvde å ødelegge heisfaget ved å ta

inn utenlandsk arbeidskraft uten at dette personelle hadde tilstrekkelig kompetanse til å arbeide selvstendig på heis. «Hvis fagbrevet ikke er verd noe lengre, hvorfor skal jeg ta det da?», spurte Markus kursdeltakerne. Etter en hard kamp vant heismontørene gjennom med sine krav.

Det var ungdommen som sto mest på under konflikten. Dette førte til en stor utskiftning av tillitsvalgte i heismontørenes klubber. Et generasjonsskifte, fra eldre montører til ungdom. Markus som selv er 26 år, ble valgt som ny leder i Heismontørenes Fagforening. Han oppfordret ungdommen til å ta makten. Men understreket samtidig at de kun kan ta makten dersom de vil noe. Skal ungdommen ta makten må de ha et ønske om å utrette noe, om å gjøre en forskjell.

Engasjerte medlemmer på kurs

Av: Geir Ove Bernhoff

Kursdeltakerne arbeidet godt sammen i grupper

Foto: Geir Ove Bernhoff

Utover ungdomskurset som vi har omtalt i egen artikkel, har EL & IT Rogaland gjennomført et grunnleggende medlems og tillitsvalgt kurs og et kurs for klubbstyrrer. På kursene får medlemmene prøve seg på praktiske forhandlinger, ved at de skal planlegge å gjennomføre forhandlingene. Vi bestreber oss på å gjøre disse forhandlingene så realistiske som mulig, og på klubbstyret kurset må deltakerne forhandle ut i fra de lønnsavtalene de har i egen klubb.

Kursene har også skolert medlemmene i å bruke det lov og avtaleverket som bedrift og klubb må forholde seg til dersom de skal kunne få til et fungeren-

de samarbeid. Likestillingsprinsippet er her et viktig redskap som ble diskutert.

De kommende kursene EL & IT Rogaland skal avholde er videregående kurs for tillitsvalgte og et kurs som behandler inn og utleie problematikken. Videregående kurs for tillitsvalgte skal avholdes den 16. og 17. september, mens inn og utleie avholdes den 19. og 20. november i år.

Tilbakemeldingene fra kursdeltakerne var veldig bra, og viser at våre medlemmer trives på de kurs som distriktet arrangerer.

Rekreasjon må til. Kursmedlemmene fikk være med på RIB båttur. En båt som gjorde 50 knop

Foto: Geir Ove Bernhoff

Stafettpinnen

Av: Karl Jørgen Eide

I denne artikkelen utfordres medlemmer og tillitsvalgte til å fortelle litt om seg selv, hva de jobber med og hva som opptar dem. I dette nummeret er det Karl Jørgen Eide, påtroppende nestleder i Apply TB som har fått utfordringen.

Karl Jørgen Eide

Jeg heter Karl Jørgen Eide og er nyvalgt nestleder i klubben Apply TB Stavanger. Har jobbet hos Apply TB siden august 2012 og ble valgt til nestleder tidligere i år, da forrige mann mente det var på tide med nytt blod i styret.

Mitt liv som elektriker startet med læretid i Solland Elektro i 2006, med læretid og en kort fortsettelse etter at fagbrevet var tatt. Sommeren 2009 ville veien videre ha meg nordover, da min nåværende samboer kom inn på Høgskolen i Haugesund. Jeg fikk da valget om å bli værende i Stavanger eller henge med på flyttelasset. Jeg valgte da det siste. Da ble jeg jobbene ca 2 år hos Helgevold Elektro Haugesund, stort sett på service, både industri og hos privatkunder.

I denne perioden ble det også til at vi kjøpte

vårt første hus sammen. Men etter som tiden gikk begynte hjemlengsel å melde seg. Haugesund var vel og bra det, men det ble aldri hjemme. Derfor flyttet vi sørover igjen, fikk gamle jobben hos Solland tilbake og bosatte meg på Tjelta. Ble værende et år i gamlejobben før jeg skiftet jobb igjen og jobber nå hos Apply TB. Er for tiden bas på et storbygg som skal bli til Sandnes nye kjøpesenter.

Utenom jobb driver eg med litt av hvert, men det er i all hovedsak friluftslivet som gir meg mest. Ingenting er som å komme hjem på fredagen, pakke sekken og fera til skogs eller heis. Og om det skulle bli en hjemmehelg så er det alltid et eller annet oppusingsprosjekt som venter...

Dagskonferanse om kompetanseutvikling

Av: Anne Beathe Vargervik

Torsdag 3. april var vi tre stykker fra Rele som var med på dagskonferanse om kompetanseutvikling i AOF's lokaler i Haugesund. Andrzej Dudek (Adecco Haugesund), Reidar Skjold (Aibel) og Anne Beathe Vargervik (Aibel).

Foredragsholderne var engasjerte, temaet var spennende og stemningen var god.

Sigmund Fosse, daglig leder i AOF Haugaland, ønsket oss velkommen. Han hadde en liten presentasjon av AOF Haugaland og dagens konferanse, og fortalte bl.a. at AOF er en arena for videregående opplæring for voksne og at AOF ble dannet i 1931 (hovedavtalen kom i 1935). Han poengterte også at «**En blir aldri ferdig utlært: det er alltid noe nytt å lære**»

LO's distriktssekretær i Rogaland, Øystein Hansen hadde «Åpning og innspill om kompetanseutvikling». Slik det er i dag må de fleste velge nye veier å gå etter hvert, og da må vi erkjenne at: **Kunnskap går ut på dato. Det må fornyes og fylles på.** Opplæringsnemnda har som motto: «**Med fagbrev ligger verden åpen**». Dette er også et mål i seg selv.

Et fagbrev er et kompetansebevis som gir muligheter til videre skoling og utvikling.

Fagskolen bygger på yrkesfag og en skal ha et fagbrev i bunn. Dette er en såkalt tertiærutdanning som er likestilt med høyskole og universitet. Det er viktig å markedsføre fagskolene! Det finnes mer enn Y-veien og ingeniørstudier. Fagskolen gjør det mulig å få kompetanse samtidig som en går i full jobb.

Kapittel 16 i hovedavtalen sier at det skal kartlegges hvilken kompetanse arbeidstakerne har samt kompetansegap og her vil en kompetansetillitsvalgt være nyttig å ha. **INGEN KUNNSKAP ER FÅNYTTES!**

Nå-situasjonen i Norge og veier framover, ved Henning Knudsen, AOF Norge. I all hovedsak poengterte foreleser at forandringene i arbeidslivet og behovet for ny kunnskap skjer i et stadig økende tempo

Anne Beathe Vargervik

LO kongressen i 2009 gjorde et vedtak om prøveordning med kompetansetillitsvalgt med henblikk mot England, hvor en lignende ordning er lovfestet.

Nye begrep og definisjoner på tillitsvalgtrollene: **HTV = hovedtillitsvalgt: lønn, velferd og arbeidstidsordninger, VO = verneombud: HMS og KTV = kompetansetillitsvalgt: livslang læring.**

Det viser seg at de som trenger det mest, vil minst, når det gjelder å sikre ny og bedre kompetanse. Det finnes karrieresentre rundt omkring i landet, og karrieresentrene kan veilede, men de er lite brukt av arbeidsgivere og fagorganisasjoner.

NHO's syn på kompetanseutvikling ved Tormod Andreassen. Denne teologen var god på å formidle fakta og utfordringer, og her er noe av det han snakket om...

Rogaland er det fylket som er mest inntektsgivende på «oljå», vi står også for over 20% av matvareproduksjonen i Norge. Over 90% av bedriftene i Rogaland har mindre enn 100 ansatte. Det betyr at det kun er noen få bedrifter som er store nok til å ikke ha nevneverdige økonomiske utfordringer med kursing/kompetanseheving av ansatte i arbeidstiden. Bedriftene uttrykker at **det er en utfordring å få nok arbeidere med fagbrev, samt ingeniører med fagbrev i bunn.** Det er minst behov for ufaglærte og akademikere med master og doktorgrad.

Norge er best på kompetanseutvikling hos voksne arbeidstakere, og en må huske på at læringen ikke slutter når en forlater skolebenken

Fagskoleutdanningen må belyses bedre og bli mer anerkjent: Før ble det nikket anerkjennende når noen

gikk på «teknikken», men nå ser en spørrende ut når det blir fortalt at en tar fag/utdannelse gjennom AOF *Prosjekt kompetansetillitsvalgt, ved Henning Knudsen:* Her fortalte foreleser om hva kompetansetillitsvalgte har bidratt med under nedskjæringer og oppsigelser og at dette er en viktig rolle i tiden fremover, da arbeidslivet er i stadig forandring. Det har da blitt arrangert kurser og skoler, samt samarbeid med NAV og karrieresentrene for å kartlegge kompetanse og finne nye muligheter for ansatte som er overflødige. *«Vanskelige veivalg» ved Anne Beth Kalland fra Karrieresenteret i Haugesund.* Hva gjør karrieresentrene? De kartlegger hvem du er, hva du kan, hva du vil og veileder ut i fra dette. De fleste er mye mer enn hva de tror de er og har mer kompetanse enn de tror de har. Dermed har de fleste flere muligheter enn de tror de har. Alle voksne som ikke er i tilknytning til skolesystemet (har tilgang til rådgiver) kan benytte seg av veilederne på karrieresenteret og det betyr også at lærlinger kan henvises til karrieresentrene. **Livet handler om å lære.**

Hvordan kommer jeg i kontakt med karrieresenteret? Bruk nettsiden: <http://www.karrieresenter.rogfk.no/> og fyll ut kontaktskjema der.

«Jeg er kompetansetillitsvalgt – slik jobber vi med kompetanseutvikling i Hydro» ved Arne Eide. Han har

laget en nettside som heter <http://kompetansetillitsvalgt.no/> Han begynte med sitatet: **I Have A Dream!** Og minnet oss på at det handler ikke om hvilke evner man har eller ikke har, det gjelder å sette seg mål, og den viktigste forutsetningen for å oppnå fremgang og suksess, er inderlig å kunne unne andre suksess! Då må en Ikke snakke om hverandre men til hverandre! **Tillitsvalgte ute i bedriftene er ikke dyktige hvis de ikke kan bruke dyktigheten sin til å gjøre andre dyktige!** Samarbeid og opplæring i Hydro: Vi har et godt samarbeid med bedriftens opplæringsansvarlig. Omtrent daglige møter med opplæringsansvarlig Dag Einar Eik.

Kompetansetillitsvalgs rolle i Hydro: Nåværende kompetansetillitsvalgt er styremedlem i AOF Haugaland og styremedlem i Karmøy Næringsråd. Kompetansetillitsvalgt er ofte i kontakt med kompetanserådgivere hos AOF Haugaland. Vi har et bredt og godt samarbeid, og jobber aktivt for å utvikle nye kurs som er til det beste for medlemmene.

«Så – hva gjør vi framover?» oppsummering og avslutning ved Henning Knudsen. Viktig med nettverksbygging.

Husk: Å etablere en rolle tar ca 10 år, så kompetansetillitsvalgte må jobbe godt fremover

Rogaland Elektromontørforening inviterer til medlemsmøter

Arendal: onsdag 23. september 2014 på Clarion hotel Tyholmen.

Tønsberg: torsdag 24. september 2014 på Quality hotel Tønsberg.

Adressen i Arendal er Teaterplassen 2, 4801 Arendal, for mer info se link:

<https://www.nordicchoic-hotels.no/Clarion/Clarion-Hotel-Tyholmen/Om-hotellet/>

Adressen i Tønsberg er Ollebukta 3, 3126 Tønsberg, for mer info se link:

<https://www.nordicchoic-hotels.no/quality/quality-hotel-tonsberg/om-hotellet/>

Påmelding til møtene sendes til firmapost@rele.no snarest og innen 8. September, husk å gi beskjed hvor du vil delta og om du vil være med å spise etter møtet.

Møtet vil bli avholdt i en uformell tone, men vi har satt opp en sakliste:

Møtene begynner kl. 17.00

Saksliste:

- 1. Tilbakeblikk på tariffoppgjøret 2014**
- 2. Landsmøte i EL & IT Forbundet mars 2015 – forslag**
- 3. Etterutdanning – oppfriskningskurs for og telekomunikasjonsmontører**
- 4. Verving – Vervekampanje med vervepremier i form av reisegavekort**
- 5. Spørsmål til fagforeningen fra de fremmøtte**

Etter møtene vil det bli litt å spise å drikke for de som har anledning til å være med. Vi legger opp til at møtene vil vare maks 2 timer.

Tariffavtalen gjort gjeldende ved Norsk Fiberoptikk Dalane AS

Av John Helge Kallevik

Norsk fiberoptikk i Dalane har opprettet tariffavtale

Etter at EL & IT Klubben i Norsk Fiberoptikk Dalane AS ble stiftet 17. februar 2014 ble det fremmet krav om tariffavtale med bedriften. Landsoverenskomsten for elektrofagene ble bekreftet 6. mai 2014.

Ved Norsk Fiberoptikk Dalane AS er det nå opprettet tariffavtale. Det var et oppklaringsmøte i bedriften fredag 25. april. Da møtte klubben og fagforeningen ledelsen i bedriften. Etter dette møtet skrev bedriften under en direkteoverenskomst med EL & IT Forbundet.

I siste utgave av Samleskinnen kunne det se ut som det var stiftet klubb for hele selskapet. Vi presiserer at klubben, tariffavtalen og de tillitsvalgte er kun gjeldende for Norsk Fiberoptikk Dalane AS. Dette beklager vi og håper nå at dette er rettet opp.

Det skal opplyses at Norsk Fiberoptikk er etablert både i Stavanger og i Drammen.

Nå skal klubben ha klubbmøte og forberede seg på forhandlinger lokalt med egen lønnsavtale. Klubben har invitert til medlemsmøte i midten av juni.

Vi ønsker lykke til!

Streikebryteri er noe svineri

I skrivende stund pågår det nok en aksjon til støtte for de streikende som er tatt ut i sympatistreik i Tromsø.

30. til 1. april og 28. april var det lignede aksjoner som nå pågår i disse dager.

Det var flere fra Rogaland som hadde tatt turen opp til disse 2 aksjonene i Tromsø i april. Vi reiste fra en varm tidlig vår her i Rogaland til Kong vinter opp i nord, så varmt undertøy kom godt med. Som vanlig under markeringen i Tromsø startet oppholdet med en gjennomgang av markeringene på Fagforbundet sin lokaler i Tromsø. Her samlet alle (rundt 60 stk. fra en rekke fagforeninger og forbund) som skulle delta på aksjonene seg, for en grundig briefing.

Hvem, hva, hvor og hvordan aksjonen skulle føres ble gjennomgått, og det ble tydelig sagt at den enkelte ikke måtte streke seg lengre i aksjonen en man ønsket. Hovedbudskapet var at men ikke skulle lage noe bråk, men oppføre seg, slik at oppførselen ikke kunne bli brukt mot oss.

Markeringen startet med fanetog fra torget i Tromsø ned til kaia hvor hurtigruta legger til rundt 14.30 hver dag. Når båten så legger til kai, starter aksjonen med å blokkere muligheten for lossing og lasting av båten, noe som er motivet for hele aksjon. Dette foregikk i rolige former helt frem til båten så gikk rundt 18.30. I denne perioden fikk vi besøk av politiet, men de holdt seg på avstand uten å gripe inn.

Aksjonen disse dagene hadde vært en suksess, da Nor line ikke fikk mulighet til verken lossing eller lasting av båtene. Og vi fikk markert at Streikebryteri er noe svineri.

Dette er **HAVNEKONFLIKTEN**

- Konflikten mellom havnearbeiderne og havneiere har bygd seg opp over tid, og kjernen er en avtale mellom LO og NHO som gir arbeiderne i Norsk Transportarbeiderforbund fortrinnsrett på lossing og lasting av skip i offentlige havner. Norge har ratifisert en ILO-konvensjon som sikrer dette.
- Siden 1. November i fjor har NTF boikottet Risavika Terminal fordi bedriften ikke vil undertegne en tariffavtale for havnearbeidere. NTF har også tatt ut havnearbeidere fra Tromsø og Mosjøen i sympatistreik.
- For et år siden utførte losse- og lastearbeiderne i Drammen en blokkade for å hindre Holships egne folk å losse to skip. Dette ble kjent ulovlig på grunn av for kort varsel, men NTF har fått medhold i å bruke boikott som virkemiddel for å få tariffavtale videre.

Også i Oslo er det en konflikt da Oslo Havn skal tas over av et privat selskap, noe som betyr at de ansatte vil få nye tariffavtaler.

Reiseforsikringen som er tilknyttet medlemskapet i EL & IT forbundet

Av: Øivind Wallentinsen

En av forsikringene som de fleste medlemmene har er reiseforsikringen. Du kan logge deg inn på LO favør sine internettsider www.lofavor.no så vil du se hvilke forsikringer og vilkår som du har i tilknytning til medlemskapet.

Standard reiseforsikring gir deg blant annet følgende fordeler:

- Du får dekket reiser av inntil 45 dagers varighet.
- Reiseulykke, reiseavbrudd, hjemtransport, reisegods, forsinkelse, reisesyke og reiseansvar dekkes
- Du får dekket alle typer ferie- og fritidsreiser med minst en overnatting. Det er ikke krav til overnatting hvis reisen foregår med fly
- Ansvarsforsikring er inkludert

Planer om langtidsferie?

Reiseforsikringen gjelder for reiser med inntil 45 dagers varighet, men du kan velge å utvide den til å gjelde i inntil 60, 90, 120 eller 180 dager ved lengre ferieopphold i utlandet.

LO favør Reiseforsikring kan utvides både med Toppdekning og antall reisedager.

- Inkluderer fordelene under Standard reiseforsikring
- Ingen krav til overnatting eller flyreise
- Ulykkesforsikring som gjelder hele døgnet - også utenom reiser
- Forsikringen har ingen egenandel - med unntak av behandlingsutgifter etter ulykkesskader
- De fleste forsikringssummer doubles

Reiseforsikringen ble utvidet med toppdekning fra 1.1.2014.

Noen av de viktigste utvidelsene er:

2.1 Utvidelse av forsikringssummer i standardvilkåret

Hva:	Erstattes inntil:
Peronlige eiendeler	Per person kr 30 000 Hvis flere sikrede reiser sammen kr 60 000 per skadetilfelle
Reisedokumenter/pass	Per person kr 15 000
Penger	Per skadetilfelle kr 6 000

Dersom sikrede kommer for sent til forhåndsbetalt transport, erstattes nødvendige og dokumenterte reiseutgifter for å innhente den fastlagte reiseruten. Forsinkelsen må skyldes værforhold, teknisk feil og/eller trafikkuhell med transportmiddelet sikrede reiser/skal reise med. Det skal beregnes minst 2 timer til neste transportetappe.

Innhenting av fastlagt reiserute	Per person kr 20 000 Forsinkelse, Hvis flere sikrede reiser sammen kr 50 000 per skadetilfelle
Overnattingsutgifter ved innhenting	Per person kr 2 000 Hvis flere sikrede reiser sammen kr 6 000 per skadetilfelle
Ulykke invaliditet	Voksne inntil fylte 70 år kr 300 000
Ulykke	Barn inntil fylte 20 år kr 500 000
Ulykke død	Voksne inntil fylte 70 år kr 300 000 Ulykke
Behandlingsutgifter	Voksne kr 10 000 Ulykke, Barn kr 25 000
Annulleringsomkostninger	Per person kr 30 000

Hvis flere sikrede reiser sammen kr 100 000 per skadetilfelle. Innen samme forsikringsår totalt kr 100 000.

Vi anbefaler dere å gå inn på lofavør www.lofavor.no å lese vilkårene i sin helhet. Medlemsnummeret står på medlemskortet som alle medlemmer har fått tilsendt.

Medlemskortet

Rapport fra utvalgene

Rapport fra oljeutvalget mai 2014

Av: Leif-Egil Thorsen

Oljeutvalget i Rogaland avholdte siste møte 14. mai 2014.

Leder av oljeutvalget Leif-Egil Thorsen

Saker som ble diskutert i møte:

Tariffoppgjøret 2014. Resultat og uravstemning.

Oljeutvalgets medlemmer hadde en gjennomgang av resultatet for oppgjøret i 2014.

Det var enighet om at det var bra at en fikk til en heving av LOK § 3A lønn og en god heving på fastlønn på land og god heving på offshorelønn. Dette og uten at det ble kluss med % tilleggene.

Men utvalget var veldig skuffet over at det ikke kom noen som helst forbedringer for reise-personellet på land, som jo var prioritert til dette oppgjøret. Men på bakgrunn av et godt økonomisk oppgjør som vi regner med at de fleste medlemmer vil stemme ja til, ble det til slutt en svak anbefaling fra utvalget til å anbefale medlemmene om å stemme ja til oppgjøret 2014.

Fristen for uravstemningen er 5. juni, så resultatet er klart når bladet kommer hjem i posten.

Aktivitetsuken for EL&IT blir avholdt fra 1. september og Oljeutvalget i Rogaland planlegger aktiviteter flere steder i perioden. Det vil bli besøk på arbeidsplasser, så hvis noen ønsker besøk på sin arbeidsplass, så er det bare å sende inn en melding til fagforeningen. Det vil bli grillfest, Quiz m.m enten 11. eller 12. september. Utvalget forbereder dette i neste møte som er i juni.

Medlemsmøte i Trondheim ble avholdt med god deltakelse fra flere klubber innen miljøet. Det planlegges medlemsmøter i Tønsberg og Arendal til høsten, hvis påmeldinger.

Olje og anleggskonferansen 2014 blir avholdt i Bergen 17.–19. september.

Organisasjonsprosjektet i EL&IT Forbundet.

Klubbene oppfordres til å sende inn sine ønsker og krav om hvordan EL&IT Forbundet skal jobbe, eventuelt endringer og forbedringer. Det er en god mulighet for medlemmene og klubbene til å påvirke retningen for EL&IT Forbundet. Det ble diskutert utfordringene oljemiljøets klubber og medlemmer har, blant annet postvalg som ikke er omtalt i vedtektene.

Et høringsforslag om endring av HMS regler rundt evakuering offshore ble diskutert.

Det ble i møtet orientert om forholdene rundt noen tvister som er til behandling i Forbundet.

Det kom opp forslag om å lage informasjon fra fagforeningen om hva lokal kontingent går til, slik at medlemmene vet hva det blir jobbet med i Rogaland Elektromontørforening. Forslaget oversendes til styret i fagforeningen, slik at det da eventuelt blir laget en felles informasjon.

Årsmøtene i fagforeningen og Distriktet ble evaluert i møtet.

Utvalget ønsker alle en riktig God Sommer!

Mvh. For oljeutvalget,
Leif-Egil Thorsen.

Rapport fra Installasjonsutvalget

Av: Svernn Åge Johnsen

Svernn Åge Johnsen

Den 23. april ble det første møte i det nye utvalget (etter årsmøtet) avholdt i Stavanger med ok deltagelse. Utvalget planlegger også i denne perioden møter vekselvis mellom Stavanger og Haugesund, dette for at reisebelastningen skal bli så lik som mulig for utvalgets medlemmer

Arbeidssituasjon er god i bransjen, men noen av de større bedriftene i distriktet ser tegn til en tøffere høst. Det gledelige er at utvalget medlemmer kan rapportere om gode inntak av lærlinger nå til høsten. Summen av disse kan vel konkluderes med at bedriftene fortsatt har en positiv holdning til framtidsutsiktene.

Nytt av året er at utvalget skal i større grad foreta byggeplass besøk. Disse besøkene skal ikke være en konkurranse til besøkene HMS utvalget gjør, men heller et besøk for å skape tariff diskusjoner, eller svare på tariffspørsmål.

Verving er alltid på dagsorden i utvalget, så også denne gangen. Lokalt har vi et stort potensial, og da spesielt blant lærlinger. Det viser seg at vi kun når ut til ca 1/3 av alle lærlinger, og når vi snakker med uorganiserte lærlinger, sier de at de aldri er blitt spurt om å melde seg inn. Det er viktig at klubbene tar tak i verving i egen bedrift, og at alle klubbmedlemmene ser dette som sitt ansvar ikke bare de tillitsvalgte i klubben.

Utvalget er i gang med planleggingen av høsten lærling møter, disse prøver vi å legge så tett opptil lærling start i bedriftene som mulig. Utvalget kommer tilbake til endelig dato.

Neste møte i utvalget blir 10. juni 2014. Har dere spørsmål eller noen dere ønsker utvalget skal behandle er det bare å ta kontakt med lagforeningen.

Så vil utvalget ønske dere alle en riktig god sommer.

For Installasjonsutvalget

Svernn Åge Johnsen

Rapport fra HMS Utvalget

Av: Reidar Skjold

Reidar Skjold

Ved sist årsmøte gikk vår mangeårige leder Terje Hansen av som leder. Heldigvis er han fortsatt med som medlem av utvalget. Han har tilført utvalget masse kompetanse og har et utrolig engasjement, i tillegg våger han å si ifra. Vår nye leder heter Arne Varhaug, som har vært medlem av HMS - utvalget i mange år. Han har og i likhet med Terje bred erfaring fra fagforeningsarbeid.

Arne har fortiden pappapermisjon.

Siden sist utgave av Samleskinnen, har utvalget avholdt 1 møte med 2 bedriftsbesøk i Sandnes. Goddalen videregående skole og et butikksenter med masse

leiligheter i sentrum som er under oppføring.

På slike forhåndavtalte besøk, har utvalget fokus på spisebrakker/ toalettforhold/ renhold osv. Vi ser også etter at stillas og avsperringer er i henhold til krav. EL- sikkerhet er et annet fokusområde. Utvalget har registrert, at her er det masse feil og mangler. På Sandnes var tavler og kabler nye, men som så ofte før, ligger kablene på golvet. Vi prøver også å få kontakt med arbeiderene i elektrobransjen.

En i utvalget har deltatt på HMS- konferanse på Voss i mai.

Utvalget vil oppfordre klubber og medlemmer og komme med skriftlige spørsmål og eventuelle byggeplasser vi bør besøke, og som er HMS- relaterte.

HMS utvalget ønsker dere en god sommer.

Rapport fra studieutvalget

Av: Reidar Skjold

Leder av studieutvalget Reidar Skjold

Studieutvalget vil informere om noen aktuelle kurs for våre medlemmer.

Er du *nyvalgt verneombud* og ikke har tatt 40t lovpålagt grunnkurs i arbeidsmiljøutdanning, er AOF Haugaland enda ikke ferdig med kursoppsettet når info. skrives. AOF Sandnes og Jæren arrangerer dette i september/oktober/november. Vi vil gjøre dere

oppmerksom på at lønn og utgifter skal dekkes av arbeidsgiver.

For de som har interesse av data, arrangerer samme enheter ulike kurs. Ta studiekompetanse kan og være aktuell for noen av våre medlemmer.

Kurs i regi Rele: Det skal planlegges ungdomskurs som skal avholdes på høsten med læringer som mål-

gruppe. Andre ungdommer, som er interessert, kan og søke.

Det er og meningen å ha en dagskonferanse innen HMS på høsten, målgruppe her er verneombud.

Klubbstyrekurs i regi EL&IT er avholdt i Hauge-sund på Scandic Hotell 2 – 4 juni. Hovedtemaene var forhandlinger, innleie, likebehandling, innflytelse og styrking av klubb.

Planlagte kurs i høst:

- videregående kurs for tillitsvalgte
- inn og utleie/sosial dumping/likebehandling

Klubber, medlemmer og lesere oppfordres til å komme med forslag til kurs som ønskes for året 2015 innen 1 september på e. postadresse: firmapost@rele.no. For noen kan det være litt vanskelig å tenke så langt fram i tid, men det er nok nødvendig. Studieutvalget håper mange gode forslag.

Til slutt vil jeg ønske alle våre lesere en god sommer.

For studieutvalget
Reidar Skjold

Grillparty!

29. august. KL 18.00

DISTRIKT ROGALAND INVITERER MEDLEMMENE TIL GRILLPARTY

VI GJENTAR SUKSESSEN

Distriktet står for grillmat med tilbehør og to enheter drikke til maten. Det vil også bli mulighet for å kjøpe ytterligere drikkevarer til innkjøpspris.

Vi har hyret inn inne en trubadur for underholdning og setter opp telt i tilfelle regn.

Det grilles fra kl 18.00 til 20.30

Stedet er i år som i fjor Lagårdsveien 124.

Vi begynner kl 18.00 og holder på til ca kl 23.00

Spre dette blant EL & IT kollegaer og kom på grillparty!!

Med hilsen

Styret i Distrikt Rogaland

Arbeid i utlandet

Av: Øivind Wallentinsen

Opparbeidelse av pensjon og andre ytelser fra folketrygden

Vi tar med litt info om dette temaet da en del av medlemmene i fagforeningen er tidvis på kortere eller lengre oppdrag i utlandet. Innledningsvis vil vi også si at temaet er noe komplisert og regelverket endrer seg sett i forhold hvordan arbeidsforholdet er, slik at vi uansett vil råde den enkelte å ta kontakt med NAV for å få avklart sitt forhold. Fagforeningen kan være behjelpelig med dette i tillegg vil dere også finne en god del informasjon på NAV sine nettsider, adressen er: <https://www.nav.no/Internasjonalt/Arbeid+i+utlandet>

Ved arbeid i utlandet er det noen generelle regler, men det er selvfølgelig unntak.

- Du er pliktig medlem i folketrygden dersom du er i et arbeidsforhold i Norge og skal arbeide for samme arbeidsgiver i utlandet. Dette gjelder hvis arbeidsforholdet i utlandet skal vare i kortere tid enn 12 måneder, og arbeidsgiveren fortsatt plikter å betale arbeidsgiveravgift til Norge av lønnen din.
- Dersom du skal arbeide i utlandet mister du medlemskapet ditt i den norske folketrygden.
- Når du ikke er medlem i folketrygden har du heller ingen rettigheter når du ferierer i Norge.
- Hvis du skal arbeide i et EØS-land får du rettigheter i trygdeordningen i landet du arbeider.

- Du er ikke automatisk medlem av folketrygden selv om du er norsk statsborger, betaler skatt og trygdeavgift til Norge eller er folke-registrert i Norge.

Frivillig medlemskap i folketrygden

Arbeider du i utlandet i lengre eller kortere tid, kan du søke om frivillig medlemskap i folketrygden. Nettadresse for mer info: <https://www.nav.no/Internasjonalt/Relatert+innhold/Frivillig+medlemskap+-+opphold+utenfor+Norge.1073750408.cms>

Ytelser fra nav i forbindelse med Helsetjenester

Du finner informasjon om dekning av medisinske utgifter på nettsidene til HELFO. Nettadressen til HELFO http://www.helfo.no/privatperson/Sider/default.aspx#.U6IEFI1_s_Y

Når du returnerer til Norge etter endt oppdrag i utlandet

- Når du flytter tilbake til Norge etter avsluttet arbeidsforhold i utlandet, blir du medlem i folketrygden fra første dag.
- For å ha rett til ytelser som sykepenger, foreldrepenger eller uføretrygd må du ha opptjent rettigheter gjennom tidligere arbeidsforhold.

Permisjon for de som har barn

Av: Egil Willy Kristensen

Permisjon for å følge barn som skal begynne i barnehage eller skole.

Dersom en har barn som skal begynne i barnehage eller skole for første gang har vi rett til fri med lønn inntil 1 dags varighet i følge Landsoverenskomsten for elektrofagenes § 14 Korte velferdspermisjoner.

Følgende tekst står i § 14 punkt 8:

Permisjon for å følge barn første gang det begynner i barnehage og første gang det begynner på skolen.

Når det gjelder betaling i forbindelse med velferdspermisjoner står følgende tekst i merknaden til § 14:

Med korte velferdspermisjoner etter ovenstående regler menes permisjoner for nødvendig tid, inntil 1 dags varighet, betalt med ordinær lønn.

RETURADRESSE:
Rogaland Elektromontørforening
Lagårdsveien 124, 4011 Stavanger

***På Rogaland Elektromontørforenings årsmøte den 20. mars 2014
ble følgende representanter valgt til fagforeningens nye styre:***

Bak fra venstre: Styremedlem Thor Einar Amundsen, varamedlem Erdogan Cayli, styremedlem Alf Jørgensen, varamedlem Christopher Fagerland, leder Øivind Wallentinsen, styremedlem og ungdomsrepresentant Maria Jacobsen og sekretær Trond Sæle.

Foran fra venstre: Nestleder Geir Ove Bern-

hoff, styremedlem og leder i installasjonsutvalget Sverre Åge Johnsen, kasserer og leder i oljeutvalget Leif-Egil Thorsen og styremedlem og leder i studieutvalget Reidar Skjold.

Varamedlemmene Arne Varhaug og Torleif Erdal var ikke til stede da bildet ble tatt.

***Hjemmeside Rogaland Elektromontørforening: <http://www.rele.no/>
Hjemmeside EL&IT Distrikt Rogaland: <http://www.elogit-rogaland.org/>***